

ارتباطی آسان به زبان انگلیسی در کلاس درس راه کارهای ساده‌ای برای استفاده زبان انگلیسی در کلاس درس

مقدمه

هر تغییری در ساختار آموزش زبان انگلیسی بدون همت و یاری همکاران عزیز امکان پذیر نیست. حالا که بعد از سالها انتظار، تغییر نگرشی در این زمینه صورت پذیرفته، بیایید دست به دست هم داده و در این عرصه کاری شایسته و بایسته انجام دهیم. در این مختصر، بیشتر به دنبال ترغیب و معرفی راه‌های ساده‌ای برای استفاده از زبان انگلیسی به عنوان زبان ارتباطی و *Instructional language*، در کلاس درس بوده و مطالبی ارائه خواهد شد تا مورد استفاده همکاران ارجمند قرار گیرد.

آموزش و پرورش کشور ژاپن در دهه ۱۹۸۰ دریافت، دانش‌آموزانی که شش سال در سیستم آموزش پرورش انگلیسی خوانده‌اند هنوز قادر به صحبت کردن به این زبان نیستند. بدین خاطر در خصوص برنامه درسی و کتاب‌ها مطالعاتی را آغاز و نسبت به اصلاح روند آموزش زبان این کشور آغاز کردند. در طول اجرای ۹ ساله طرح تغییر ساختار آموزشی زبان در این کشور، ۴۰۰۰ نفر معلم بار (ALTs) زبان انگلیسی به کلاس‌ها فرستاده شد تا بتوان با توجه + تسلط آنها + گویش زبان انگلیسی (Native speaker) * امر را >> رویه‌های درس +a- نمایند.

نتیجه تمام این فعالیت‌ها تقریباً با شکست مواجه شد. تغییر کتاب و برنامه درسی و حتی حضور انگلیسی زبان به عنوان معلم یار در سر کلاس، هیچکدام نتوانست کمکی کند. مگر در کلاس‌هایی که در آنها معلم برای برقراری ارتباط با دانش‌آموزان خود، از زبان انگلیسی استفاده کرده بود.

در این پروسه، آنچه به دست آمد این بود که باید برای یادگیری زبان در معرض استفاده آن بود (*exposure*) و برای این کار، در کلاس درس، معلم باید این کار را انجام دهد و فضایی در کلاس فراهم آورد تا دانش‌آموزان بیشتر در معرض استفاده بوده و بیشتر انگلیسی بشنوند. در ادامه نکاتی ارائه خواهد شد که پیروی از آنها می‌تواند در این زمینه بسیار مفید و سودمند بوده و در راستای روند اصلاح آموزش زبان انگلیسی در مدارس، با توجه به تغییر کتاب درسی و انتخاب رویکرد ارتباطی به عنوان ساختار آموزشی زبان، گام‌های مثبتی برداشته شود.

همیشه در شروع و پایان کلاس درس از زبان انگلیسی استفاده کنید.

سلام و احوالپرسی با دانش‌آموزان، استفاده از عبارتهایی مانند *Let's begin* و مواردی مشابه، شاید به نظر غیر مفید باشند اما در واقع استفاده از این عبارات در زمان و محل مناسب خود، مثل شروع کلاس که زمان سلام و احوالپرسی است، باعث تداومی معانی آن عبارات در ذهن دانش‌آموزان می‌شود. ادامه این روند باعث *exposure* دانش‌آموزان شده و مطمئناً در طول یک دوره به راحتی بر این امر واقف می‌شوند. یا مثلاً در ابتدای یک فعالیت گفتن عبارت *Let's begin* یا *Let's practice* و نظیر این موارد، به خاطر ارتباط با زمان و محل استفاده، خود به قرینه حالیه، بیانگر معنای خود می‌باشند.

عبارات مورد استفاده در کلاس درس را به دانش‌آموزان آموزش دهید.

عبارتهایی که در کلاس درس مورد استفاده قرار می‌گیرند را به مرور زمان به آنها آموزش دهید. به عنوان مثال:

Once again please. (یکبار دیگر لطفاً)   I don't understand. (نفهمیدم)   I don't know. (نمی‌دانم)

مطمئن باشید همانطور که انتظار دارید، دانش‌آموزان از این عبارات استفاده خواهند کرد. از این عبارات می‌توانید یک پوستر تهیه و در کلاس نصب کنید تا همیشه در مقابل چشم آنها باشد. یا این عبارات را بر روی کاغذی نوشته، تکثیر و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید و از آنها بخواهید پشت دفترشان بچسبانند. در مقابل عبارات ترجمه‌ها را بنویسید اما بعد از مدتی که تقریباً فراگیری صورت گرفت، آنها را پاک نمایید. اگر دانش‌آموزی فارسی عبارتی را بکار برد، در پاسخ معادل انگلیسی آن را بگویید و بخواهید آن را بگوید. هر چه ارتباطات بین دانش‌آموزان و معلم بیشتر شود، یادگیری بهتر خواهد شد.

برای فعالیت‌های یکسان، تنها از یک یا عبارت استفاده کنید.

با محدود کردن عبارتهای مورد استفاده توسط معلم، دانش‌آموزان می‌توانند عبارات را سریع فرا بگیرند. به عنوان مثال "Open your books to page" و "Turn to page" را برای باز کردن کتاب و رفتن به یک صفحه مشخص معرفی و همیشه برای انجام این کار از همین عبارات استفاده کنید. اگر دانش‌آموزی فقط کلمه Page را نیز متوجه شود، عکس‌العمل مناسبی را خواهد داشت.

از دانش آموزان بخواهید ، همیشه اسم خود را به انگلیسی بنویسند.

این کار برای دانش آموزان ایرانی که زبان مادری آنها فارسی است ، بسیار مناسب است. از ابتدای آموزش از دانش آموزان بخواهید تا نام و نام خانوادگی خود را به انگلیسی یاد گرفته و بنویسند. نوشتن مشخصات فردی به زبان انگلیسی ، نوعی شخصی سازی زبان است و در امر روند یادگیری می تواند مؤثر باشد. کافی است در جلسات اول، زمانی را برای یاد دادن اسم دانش آموزان اختصاص دهید. از آنها بخواهید بر روی دفتر ، کتاب و worksheet ها ، اسم 3 را به انگلیسی بنویسند.

در عناوین تمرینات نیز از انگلیسی برای برقراری ارتباط استفاده کنید.

برای راهنمایی های نوشتاری تمرینات و آزمون ها هم از انگلیسی استفاده نمایید. مثلاً

Please write ~, Answer the following questions, English only, please,....

این عبارات را برای دانش آموزان بخوانید و معنی آنها را با انجام فعالیت خواسته شده نشان دهید. در یک دوره آموزشی ، تعداد عناوین تقریباً ثابتی همیشه لازم است. با چند بار برخورد با این عناوین ، هر دانش آموزی با آنها آشنا می شود. اگر هم دانش آموزی سرعت یادگیری کم بود می توانید او را راهنمایی نمایید. استفاده عنوان فارسی برای کلمات ساده ای مانند **class , name , date** را نیز ترک کنید. با یک مثال عملی می توانید به دانش آموزان این موضوع را یاد دهید که در مقابل این کلمات چه چیزی بنویسند .

همه چیز را می توان به انگلیسی تدریس کرد.

برای معلمان که عادت کرده اند در کلاس همیشه فارسی صحبت کنند شاید این مسئله مشکل به نظر برسد. ولی صحبت کردن به زبان انگلیسی در هر حال بسیار ساده است. در مجموع چه تعداد جمله و عبارت در یک کلاس مورد نیاز است؟ با تهیه لیستی از این عبارات ، به راحتی می توانید کلاس را به زبان انگلیسی مدیریت کرده و کلاسی پویا داشته باشید. (در انتهای این مقاله لیستی از این عبارات آورده شده است).

به توانایی های خود اعتماد داشته باشید.

این موضوع بسیار ضروری است، چرا که دانش آموزان نیازمند یک مدل خوب و مطمئن انگلیسی زبان هستند تا اعتماد به نفس خودشان را بالا ببرند. اگر چه ارتباط به زبان انگلیسی به مدت یک ساعت شاید کاری دشوار باشد ، اما آغاز نمودن این کار حتی از مقداری کم ، و ادامه و تمرین آن در کلاس درس ، موجب می شود انگلیسی صحبت کردن به یک عادت ساده مبدل شود. بعضی همکاران می گویند که انگلیسی ط برای آنکه در کلاس به راحتی صحبت کنیم خوب نیست. آنها از آن ترس دارند که در مقابل دانش آموزان چیز اشتباهی بگویند. نباید اینگونه فکر کرد. چرا که اولاً همانطور که گفته شد ، عبارات زیادی نیاز به استفاده در کلاس ندارید و آنچه را که باید در کلاس بکار ببرید ، کمی فراتر از مطالبی است که دارید تدریس می کنید. ثانیاً یادگیری زبان در صورت ارتباط است که انجام می شود. خود این روند مطمئناً باعث حل مشکلات فرا روی خود دیر نیز هست. درباره اینکه دانش آموزان شاید اشتباه شما را متوجه شوند نگران نباشید. چرا که آنها به دنبال یادگیری هستند و ضعف نشان دادن مشکل آفرین است. حتی اگر متوجه اشتباه خود شدید ، با کمال آرامش و خونسردی کار خود را ادامه دهید اصلاً هراسی نداشته باشید چرا که این امر به مرور زمان تصحیح می شود.

اشتباهات دانش آموزان را اصلاح کنید ولی هیچ وقت سرزنش

به آنها نشان دهید که از سعی و تلاش آنها خوشنود هستید. حتی اگر چیزی را به اشتباه گفته باشند، آنها را به خاطر پاسخ دادن و تلاششان ستایید و بخواهید که باز بر تلاش خود بیافزایند. برای اصلاح اشتباهات از روش های مناسبی مانند **Recasting** استفاده کنید. یکی از دلایلی که باعث می شود تا دانش آموزی دیگر تلاشی برای سخن گفتن نکند آن است که از اشتباه کردن بهراسد. حتی کسانی که هراسان شده اند را با پرسیدن سوالات بسیار ساده تشویق به صحبت کنید. با یک سلام و احوالپرسی نیز می توان ترس آنها را برطرف کرد. اما اگر دانش آموزان مشاهده کنند که شما خیلی زود از دست آنها ناراحت می شوید، آن ها در خصوص انگلیسی صحبت کردن دست پاچه شده و قطعاً یا صحت نمی کنند و یا اشتباهات بیشتری خواهند داشت.

خود و دانش آموزان را برای آموزش زبان به مبارزه دعوت کنید!

تا جایی که ممکن است در کلاس از زبان انگلیسی استفاده کنید. اگر در تمام مدت کلاس نشد ، تا آنجا که ممکن است این کار را انجام دهید. ۳۰ دقیقه ، ۱۵ دقیقه و یا حتی کمتر از این هم شروع خوبی است. اما همیشه به دنبال افزایش این مقدار باشید. هر جلسه یک دقیقه هم اضافه کنید خوب است. باید دانش آموزان و خود را برای یادگیری و استفاده از زبان در کلاس همیشه تشویق و ترغیب کنید.

اجرای ایده‌های ذکر شده

نکات و پیشنهادات ارائه شده نکاتی بسیار آسان و سهل الوصول هستند، و خود شما نیز می‌توانید موارد دیگری را به آنها اضافه کرده و بر اساس یک برنامه منسجم اقدام نمایید. همیشه به دنبال برقراری ارتباط به زبان انگلیسی باشید. مبنای کار و پیشرفت کلاس را از همین نقطه آغاز کنید. پس به خاطر داشته باشیم، برای کارها و وظایف کلاس، عبارتهایی را آموزش دهیم و همیشه بخواهیم دانش‌آموزان از این عبارتها استفاده کنند. هرچه بیشتر بر این امر تمرکز نمایید، نتایج بهتری را مشاهده خواهید کرد. اگر دانش‌آموزان شکایت کردند که متوجه نمی‌شوند، استقامت کنید و کوتاه نیایید. کوتاه آمدن بزرگترین اشتباه است. بعضی از دانش‌آموزان دوست دارند هرآنچه معلم می‌گوید را بفهمند و یادگیرند و در مقابل این روند استقامت می‌کنند، اما خونسرد باشید و مطمئن باشید با حفظ آرامش و رعایت این نکات موفق خواهید شد. آموزش امری زمانبر است، پس با حوصله کار را پیش ببرید.

نتیجه

هزاران جلسه، بهترین متون درسی، عالی‌ترین لوازم آموزشی و... هیچکدام نمی‌تواند مشکل را حل کند. حل مشکل به برقراری ارتباط به زبان انگلیسی است. اشتباه نگیریم! حفظ مکالمه‌ها و اجرای آنها، برقراری ارتباط نیست. اینکه خواسته خود از دانش‌آموز را به انگلیسی بگوییم و او نیز پاسخ و بازخورد مناسبی ارائه کند، ارتباطی معنی دار و ماندگار ایجاد می‌کند که فرآیند یادگیری زبان در همین بین شکل گرفته است. اگر شما نخواهید که به انگلیسی صحبت کنید، مطمئن باشید دانش‌آموزان نیز نخواهند خواست. شما فقط **spelling**، **vocabulary** و **grammar** تدریس نمی‌کنید، بلکه شما به دنبال آموزش برقراری ارتباط به زبان انگلیسی باید باشید و این میسر نیست مگر به استفاده معنی دار از زبان در کلاس درس. اگر اهمیت این امر در آموزش زبان را شما به دانش‌آموزان با عملکرد خود نشان ندهید، آنها نیز متوجه این امر نمی‌شوند. شاید نوشتن، خواندن و ترجمه کردن را فرا بگیرند، اما صحبت کردن را یاد نخواهند گرفت.

پیوست ۱: استفاده از Recasting در رفع اشکالات آموزش زبان انگلیسی

شاید با مفهوم **recasting** آشنا باشید، اگر چه احتمالاً ندانید که منظور از این انگاره چیست. به هر حال **recasting** در یادگیری زبان بسیار مفید و کارآمد است. **Fukuya و Zhang** اصطلاح **Recasting** را به عنوان "تصحیح تلویحی بازخورد" تعریف کرده‌اند. در تعریف دیگری که توسط **Han Ye** ارائه شده، **Recasting** به عنوان اصلاح و تصحیح گفته‌ی یک دانش‌آموز توسط گویشگر بومی به صورت شکل بندی تازه تعریف شده. در عمل، این مفهوم چیز پیچیده و مبهمی نیست و بسیار ساده است. به این مثال توجه کنید.

Student: I want read.

Teacher: Oh, you want to read?

در مثال بالا، معلم در حال ارتباط با دانش‌آموز است. او با پرسیدن یک سوال برای تایید کاری که دانش‌آموز قصد دارد انجام دهد، شکل صحیح استفاده از **want** را که باید با **to** استفاده شود، بکار برده است. در اینجا، هیچگونه اشاره مستقیمی به اشتباه بودن گفته دانش‌آموز و یا قطع گفته و ارتباط دیده نمی‌شود و در عین حال دانش‌آموز عبارت درست را شنیده است. نیازی هم به تأکید بر اصلاح گفته‌ی دانش‌آموز نیست. به این مثال نیز توجه نمایید:

Student: I want read.

Teacher: What do you want to read?

در این مثال، در حالی که عبارت استفاده شده توسط دانش‌آموز در پرسش معلم به صورت صحیح استفاده شده است، توجه بیشتری بر ادامه ارتباط شده و کمتر بر روی اصلاح اشتباه تمرکز و تأکید شده است. (با مثال قبلی مقایسه نمایید.) پس در اصلاح اشتباهات نیز باید روندی پیش گرفته شود که برقراری ارتباط قطع نشود. **Recast** فقط به حالت سوال نیست بلکه می‌تواند به صورت‌های مختلف باشد و می‌توان از آن در خصوص تلفظ، نکات دستوری، واژگان و موارد دیگر استفاده نمود اما در هر صورت، باید حالتی از ابهام را با خود داشته باشد، چرا که نباید به صورت واضح و آشکار صورت پذیرد. کدام مورد داهمیت بیشتری دارد: اینکه دانش‌آموز اشتباه خود را بفهمد و سریعاً درست کند، یا اینکه صحبت کردن و ارتباط او ادامه یابد؟ مطمئناً ادامه ارتباط مهمتر است. و در جهان واقعی نیز اگر شما با یک انگلیسی زبان صحبت کنید، صحبت شما را به خاطر اشتباه در گفتار قطع نمی‌کند و حتماً از **Recast** بهره می‌گیرد. اما چرا اینگونه است؟

وقتی قرار شد ارتباطی معنی دار برقرار شود، بر اساس نظریات روانشناسی، در بیان جملات و استفاده از نقش‌های زبانی، گوینده از دانش زبانی خود بهره برده و همیشه در راستای بهبود و افزایش کیفی و کمی آن خواهد کوشید. لذا نیازی نیست اشتباه کسی را به او گوشزد کنید.

پیوست ۲: عبارات مورد استفاده معلم در کلاس درس

در این پیوست، لیستی از عبارات‌های مورد نیاز معلم برای استفاده در کلاس درس ارائه شده است. البته همه این عبارات‌ها در ابتدا لازم نیستند. آنها را در زمان مورد نیاز به کار ببرید و معنی و مفهوم آنها را با ایما و اشاره به دانش‌آموزان متذکر شوید و اگر متوجه نشدند فقط برای یکبار ترجمه کنید. (کلمات داخل پرانتز اختیاری هستند و علامت "/" به معنای "یا" است.)

Greetings:

- Hello.
- Good morning (class/everyone).
- Good afternoon (class/everyone).
- That's all for today.
- Goodbye.
- See you tomorrow/next week/Friday.

Directions:

- Stand up.
- Sit down./Be seated.
- Open your (text)books/notebooks (to page ~/chapter ~/section ~).
- Turn to page ~.
- Look at page/part/number ~.
- Close your books/notebooks.
- Take out your pen/pencil/notebook/textbook/homework/~.
- Put your pen/papers/books/everything/~ away/in your desks/in your bags.
- Pass your notebooks/tests/papers/homework to the front/to me.
- Here is/are your tests/your homework/your notebooks/~.
- Take one (handout/test/copy/~).
- Come to the blackboard/front.
- Translate this into English/L1.
- Write the answer on the chalkboard/in your notebooks.
- Listen carefully.
- Read page ~ (aloud).
- Repeat after me./Repeat ~./Again.
- Practice (~).
- Check your/your partner's answers.

(Please can be used with the above expressions.)

Transitions:

- First (of all)...?
- Next...
- For example...
- Now let's ~.
- After that...

Questions:

- Who knows (the answer)?
- Who knows (~)?
- Who understands?
- Who can tell me (~) ?
- Who will volunteer (to ~)?/Who will do it?
- Who has a question (about ~)?
- What's ~ in English?/What does it/~ mean in English?

- What's ~ in L1?/What does it/~ mean in L1.
- What's the answer?
- Do you understand?
- Do you know (~)?
- Do you have any questions?
- Can you tell me (~)?
- Will you volunteer (to ~)?/Will you do it?
- Who's absent today?

Disciplinary Expressions:

- Be quiet./Stop talking./No talking.
- Calm down.
- Stop that./Stop it.
- Don't do that.
- Put that/~ away.
- Listen (to me)..
- Look (at me).

(Please can be used with the above expressions--but if the teacher is very angry or frustrated she or he probably wouldn't use it.)

- What are you doing?
- Are you listening?
- Are you paying attention?

پیوست ۳: عبارات موزد نیاز دانش آموزان در کلاس

این عبارات نیز می‌تواند مورد استفاده دانش آموزان باشد. زمانی از کلاس را برای آموزش این عبارات (تلفظ و معنای) تخصیص دهید و بخواهید تا دانش آموزان به هنگام نیاز حتماً از این عبارات استفاده کنند.

- Excuse me?
- (Are you speaking to) me?
- I didn't hear you.
- Again, please.
- More slowly, please.
- Just a minute, please.
- Ms. ~/Mr. ~.
- I'm thinking.
- I don't understand. (Huh?)
- I don't know.
- How do you say this word?
- What does ~ mean?
- What's ~ in English?
- What's ~ in L1?
- I think ~.
- One more please.
- That's easy/difficult/strange.
- Please help me.

